

z dnia 20 kwietnia 2004 r.

o indywidualnych kontach emerytalnych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady gromadzenia oszczędności na indywidualnych kontach emerytalnych, zwanych dalej „IKE”, oraz dokonywania wpłat, wypłat transferowych, wypłat i zwrotu środków zgromadzonych na tych kontach.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) IKE — wyodrębniony zapis w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego, wyodrębniony rachunek papierów wartościowych i rachunek pieniężny służący do jego obsługi w podmiocie prowadzącym działalność maklerską lub wyodrębniony rachunek w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym, wyodrębniony rachunek bankowy w banku, prowadzone na zasadach określonych ustawą, a w zakresie w niej nieuregulowanym — na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych rachunków i rejestrów;
- 2) gromadzenie oszczędności na IKE — dokonywanie wpłat, wypłat transferowych oraz przyjmowanie wypłat transferowych, a także inwestowanie środków znajdujących się na IKE;
- 3) oszczędzający — osobę fizyczną, która gromadzi środki na IKE;
- 4) wpłata — wpłatę środków pieniężnych dokonywaną przez oszczędzającego na IKE i przekazanie po-

żytków z papierów wartościowych zgromadzonych na IKE oszczędzającego;

- 5) środki — środki pieniężne, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, jednostki ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego oraz papiery wartościowe zapisane na IKE;
- 6) fundusz inwestycyjny — fundusz inwestycyjny otwarty lub specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 448 i Nr 141, poz. 1178 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1151);
- 7) podmiot prowadzący działalność maklerską — dom maklerski lub bank prowadzący działalność maklerską w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.¹⁾);
- 8) zakład ubezpieczeń — zakład ubezpieczeń na życie prowadzący działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń określonych w dziale I grupa 3 załącznika do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959);

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 871 i Nr 96, poz. 959.

- 9) bank — bank krajowy w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.²⁾);
- 10) instytucja finansowa — fundusz inwestycyjny, podmiot prowadzący działalność maklerską, zakład ubezpieczeń, bank, prowadzące IKE;
- 11) program emerytalny — pracowniczy program emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207);
- 12) osoby uprawnione — osoby wskazane przez oszczędzającego w umowie o IKE, które otrzymają środki z IKE w przypadku jego śmierci, osoby, o których mowa w art. 832 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.³⁾), oraz spadkobierców oszczędzającego;
- 13) wypłata — wypłatę środków zgromadzonych na IKE dokonywaną na rzecz:
- a) oszczędzającego, po spełnieniu warunków określonych w art. 34 ust. 1 pkt 1, albo
- b) osób uprawnionych, w przypadku śmierci oszczędzającego;
- 14) wypłata transferowa — przeniesienie środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKE do innej instytucji finansowej lub przeniesienie środków zgromadzonych na IKE z IKE zmarłego na IKE osoby uprawnionej lub do programu emerytalnego, do którego uprawniony przystąpił, lub jednocześnie odkupienie jednostek uczestnictwa w jednym funduszu inwestycyjnym i nabycie jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez to samo towarzystwo za środki pieniężne uzyskane z odkupienia jednostek uczestnictwa (konwersja), pod warunkiem że jednostki odkupywane, jak i nabywane są rejestrowane na IKE oszczędzającego, lub przeniesienie środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKE do programu emerytalnego, do którego przystąpił oszczędzający, lub przeniesienie środków z programu emerytalnego na IKE, w przypadkach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych;
- 15) zwrot — wycofanie środków zgromadzonych na IKE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej;
- 16) organ nadzoru — Komisję Papierów Wartościowych i Giełd w odniesieniu do funduszy inwestycyjnych lub podmiotów prowadzących działalność maklerską oraz Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i Komisję Nadzoru Bankowego w odniesieniu do banków;
- 17) składka podstawowa — składkę wnoszoną przez pracodawcę do programu emerytalnego;
- 18) dane osobowe — pierwsze imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer ewidencyjny PESEL lub numer paszportu bądź innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego;
- 19) syndyk — syndyka, nadzorcę sądowego lub zarządcę w rozumieniu ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.⁴⁾).
- Art. 3.** 1. Prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie fizycznej mającej nieograniczony obowiązek podatkowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która ukończyła 16 lat.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959.

2. Małoletni ma prawo do dokonywania wpłat na IKE tylko w roku kalendarzowym, w którym uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę.

Art. 4. Oszczędzający ma prawo do zwolnienia podatkowego w trybie i na zasadach określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych wówczas, gdy na podstawie pisemnej umowy o prowadzenie IKE jednocześnie gromadzi oszczędności tylko na jednym IKE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23.

Art. 5. Na IKE może gromadzić oszczędności wyłącznie jeden oszczędzający.

Art. 6. Osoba fizyczna, która dokonała w danym roku kalendarzowym wypłaty transferowej z IKE do programu emerytalnego, nie może w tym roku zawrzeć umowy o prowadzenie IKE.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2125 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i 871 i Nr 96, poz. 959.

Art. 7. 1. Osoba fizyczna składa przed zawarciem umowy o prowadzenie IKE oświadczenie, że:

- 1) nie gromadzi środków na IKE prowadzonym przez inną instytucję finansową, z zastrzeżeniem art. 23, oraz że w danym roku kalendarzowym nie dokonała wypłaty transferowej z uprzednio posiadanego IKE do programu emerytalnego albo
- 2) posiada IKE prowadzone przez inną instytucję finansową, podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli osoba składająca oświadczenie osiągnęła wiek 55 lat, w oświadczeniu potwierdza również, że nie dokonała w przeszłości wypłaty środków zgromadzonych na IKE.

3. Przed złożeniem oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, instytucja finansowa odbierająca takie oświadczenie jest obowiązana pouczyć oszczędzającego, że w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy podlega on odpowiedzialności przewidzianej w art. 56 ustawy z dnia 10 września 1999 r. — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późn. zm.⁵⁾) oraz że w przypadku gromadzenia oszczędności na więcej niż jednym IKE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23, opodatkowaniu, w trybie i na zasadach określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, podlegają dochody uzyskane z tytułu gromadzenia oszczędności na wszystkich IKE.

4. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, oszczędzający potwierdza, że został pouczony o konsekwencjach:

- 1) gromadzenia oszczędności na więcej niż jednym IKE oraz
- 2) podpisania umowy o prowadzenie IKE w roku kalendarzowym, w którym dokonano wypłaty transferowej z uprzednio posiadanego IKE do programu emerytalnego.

Art. 8. 1. IKE jest prowadzone na podstawie pisemnej umowy zawartej przez oszczędzającego, zwanej dalej „umową o prowadzenie IKE”:

- 1) z funduszem inwestycyjnym albo
- 2) z podmiotem prowadzącym działalność maklerską o świadczenie usług brokerskich i prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego służącego do jego obsługi, albo
- 3) z zakładem ubezpieczeń — ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, albo
- 4) z bankiem o prowadzenie rachunku bankowego.

2. Oszczędzający ma prawo do zmiany instytucji finansowej prowadzącej jego IKE, dokonując wypłaty transferowej.

3. Oszczędzający może gromadzić środki na IKE w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym gromadzonym w ramach umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, zawartej przed dniem podpisania umowy o prowadzenie IKE, pod warunkiem że środki gromadzone na IKE są odrębnie ewidencjonowane, a zakład ubezpieczeń gwarantuje możliwość dokonania wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE do innej instytucji finansowej, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 29.

4. Oszczędzający może gromadzić środki na IKE w ramach umowy o świadczenie usług brokerskich i prowadzenie rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, służącego do jego obsługi, zawartej przed dniem podpisania umowy o prowadzenie IKE, pod warunkiem że środki gromadzone na IKE są odrębnie ewidencjonowane.

Art. 9. 1. Umowa o prowadzenie IKE określa w szczególności:

- 1) oznaczenie IKE umożliwiające jego identyfikację;
- 2) sposób oznaczenia dyspozycji dotyczących środków gromadzonych na IKE;
- 3) sposób postępowania instytucji finansowej w przypadku, gdy suma wpłat dokonanych przez oszczędzającego w danym roku kalendarzowym przekroczy maksymalną wysokość wpłat ustaloną zgodnie z art. 13;
- 4) zakres, częstotliwość i formę informowania oszczędzającego o środkach zgromadzonych na IKE;
- 5) koszty i opłaty obciążające oszczędzającego w związku z prowadzeniem IKE, w zakresie nieuregulowanym przepisami, o których mowa w art. 12;
- 6) okres wypowiedzenia umowy;
- 7) termin dokonania wypłaty, wypłaty transferowej oraz zwrotu;
- 8) sposób postępowania z pożytkami z papierów wartościowych zgromadzonych na IKE oszczędzającego.

2. W przypadku podpisania umowy o prowadzenie IKE z zakładem ubezpieczeń, umowa ta zawiera ponadto:

- 1) określenie zasad, na jakich zakład ubezpieczeń wyodrębni z płaconej składki część przeznaczoną na rachunek IKE w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym oraz wskazuje cel, na który przeznaczona jest pozostała część składki ubezpieczeniowej;
- 2) określenie, jaka część składki jest potrącana na cel, o którym mowa w pkt 1, i nie jest przekazywana na rachunek, o którym mowa w art. 19 pkt 3.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 60, poz. 703 i Nr 62, poz. 717, z 2001 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1178 i Nr 213, poz. 1803, z 2003 r. Nr 84, poz. 774, Nr 137, poz. 1302 i Nr 162, poz. 1569 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 68, poz. 623, Nr 93, poz. 894 i Nr 97, poz. 963.

Art. 10. 1. Instytucja finansowa przyjmująca oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, wydaje oszczędzającemu potwierdzenie zawarcia umowy o prowadzenie IKE, zwane dalej „potwierdzeniem zawarcia umowy”.

2. Instytucja finansowa wydaje oszczędzającemu potwierdzenie zawarcia umowy także w przypadku zamiaru dokonania transferu środków zgromadzonych w programie emerytalnym na IKE oszczędzającego.

3. Potwierdzenie zawarcia umowy powinno zawierać dane osobowe oszczędzającego oraz nazwę instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę, i numer rachunku, na który należy dokonać wypłaty transferowej.

4. W przypadku dokonania wypłaty transferowej oszczędzający może dokonywać wpłat dopiero po wpływie środków będących przedmiotem wypłaty transferowej z dotychczasowej instytucji prowadzącej IKE, chyba że występuje sytuacja, o której mowa w art. 14 ust. 1, a oszczędzający podpisał umowę o prowadzenie IKE z inną instytucją finansową.

Art. 11. 1. W umowie o prowadzenie IKE oszczędzający może wskazać jedną lub więcej osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKE w przypadku jego śmierci.

2. Dyspozycja, o której mowa w ust. 1, może być w każdym czasie zmieniona.

3. Jeżeli oszczędzający wskazał kilka osób uprawnionych do otrzymania środków po jego śmierci, a nie oznaczył ich udziału w tych środkach lub suma oznaczonych udziałów nie jest równa 1, uważa się, że udziały tych osób są równe.

4. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci oszczędzającego staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią oszczędzającego. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w częściach równych pozostałym osobom wskazanym, chyba że oszczędzający zadysponuje tym udziałem w inny sposób.

5. W przypadku braku osób wskazanych przez oszczędzającego środki zgromadzone na IKE wchodzi do spadku, z wyjątkiem gdy umowa o prowadzenie IKE została zawarta z zakładem ubezpieczeń. W takim przypadku stosuje się odpowiednio art. 831 i 832 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny.

Art. 12. Zasady prowadzenia IKE, a także tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie IKE określa:

- 1) statut funduszu inwestycyjnego — w przypadku funduszu inwestycyjnego;
- 2) regulamin prowadzenia rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego — w przypadku podmiotu prowadzącego działalność maklerską;

3) ogólne warunki ubezpieczenia oraz regulaminy ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych — w przypadku zakładu ubezpieczeń;

4) umowa rachunku bankowego — w przypadku banku.

Art. 13. 1. Wpłaty dokonywane na IKE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej półtorakrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok, określonego w ustawie budżetowej lub ustawie o przewidywanym budżetowym.

2. W przypadku IKE prowadzonego w ramach umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy części składki ubezpieczeniowej stanowiącej wpłatę na IKE.

3. Jeżeli do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym będą dokonywane wpłaty na IKE, brak jest podstaw, o których mowa w ust. 1, do ustalenia przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej, jako podstawę do ustalenia kwoty, o której mowa w ust. 1, przyjmuje się przeciętne miesięczne wynagrodzenie z trzeciego kwartału roku poprzedniego.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym będą dokonywane wpłaty na IKE, w drodze obwieszczenia, wysokość kwoty, o której mowa w ust. 1.

5. Po przekroczeniu kwoty określonej w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 4, instytucja finansowa jest obowiązana do przekazania nadpłaconej kwoty w sposób określony w umowie o prowadzenie IKE.

6. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do przyjmowanych wypłat transferowych.

7. Wpłaty dokonywane przez małoletniego na IKE nie mogą przekroczyć dochodów uzyskanych przez niego w danym roku, z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę, i nie mogą być wyższe od kwoty, o której mowa w ust. 1.

Art. 14. 1. W przypadku:

- 1) otwarcia likwidacji instytucji finansowej,
- 2) ogłoszenia upadłości albo prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego instytucji finansowej, jeżeli jej majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- 3) ostatecznej decyzji organu nadzoru o cofnięciu zezwolenia albo w przypadku wygaśnięcia zezwolenia, na prowadzenie działalności instytucji finansowej prowadzącej IKE

— instytucja ta lub syndyk są obowiązane, w terminie 30 dni od dnia wystąpienia zdarzenia, po-

wiadomić o tym oszczędzającego, z zastrzeżeniem art. 28.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno ponadto zawierać co najmniej informację o:

- 1) terminie, w którym oszczędzający jest obowiązany do dostarczenia potwierdzenia zawarcia umowy albo potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego podmiotom wymienionym w ust. 3, w celu dokonania wypłaty transferowej, oraz
- 2) skutkach niedostarczenia potwierdzeń, o których mowa w pkt 1, w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia.

3. W celu dokonania wypłaty transferowej oszczędzający, w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do zawarcia umowy o prowadzenie IKE z inną instytucją finansową i do dostarczenia potwierdzenia zawarcia umowy lub w przypadku przystąpienia do programu emerytalnego do dostarczenia potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego, odpowiednio instytucji dotychczas prowadzącej IKE oszczędzającego lub syndykowi.

4. W przypadku niedopełnienia któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 3, przez oszczędzającego, jeżeli nie spełnia on warunków do wypłaty, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 lub w art. 46, następuje zwrot środków przyznanych w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym na podstawie przepisów właściwych dla danych instytucji finansowych prowadzących IKE.

5. W przypadku spełnienia przez oszczędzającego warunków, o których mowa w ust. 3, odpowiednio instytucja finansowa, syndyk lub Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 26, poz. 225 i Nr 96, poz. 959), w przypadku zaspokajania roszczeń z umów, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 3, lub Bankowy Fundusz Gwarancyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2000 r. Nr 9, poz. 131, z późn. zm.⁶⁾), w przypadku zaspokajania roszczeń z umów, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 4, są obowiązani do dokonania wypłaty transferowej środków przyznanych oszczędzającemu w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym na IKE wskazane w potwierdzeniu zawarcia umowy.

6. Po dostarczeniu potwierdzenia zawarcia umowy albo potwierdzenia przystąpienia do programu emery-

talnego odpowiednio instytucja dotychczas prowadząca IKE oszczędzającego lub syndyk przesyła, w ciągu 14 dni, liczonych od dnia dostarczenia potwierdzenia, do:

- 1) instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę o prowadzenie IKE, lub
- 2) zarządzającego programem emerytalnym, w rozumieniu przepisów o pracowniczych programach emerytalnych, do którego oszczędzający przystąpił, zwanego dalej „zarządzającym”

— informację, o której mowa w art. 21 ust. 2.

Art. 15. 1. Środki zgromadzone na IKE mogą być obciążone zastawem. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej zastawem z IKE jest traktowane jako zwrot.

2. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej zastawem ze środków zgromadzonych na IKE powoduje, że środki pozostałe na IKE są przekazywane oszczędzającemu w formie zwrotu.

Art. 16. Nadzór nad prowadzeniem IKE przez instytucje finansowe sprawują określone w przepisach właściwych dla tych instytucji organy nadzoru.

Art. 17. 1. Instytucje finansowe są obowiązane do przekazywania półrocznych i rocznych informacji o prowadzonych IKE właściwym organom nadzoru, w terminie do końca lipca za ostatnie półrocze i do końca stycznia za rok poprzedni.

2. Organy nadzoru obowiązane są do sporządzenia i przekazania ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego półrocznej i rocznej informacji zbiorczej o IKE prowadzonych przez nadzorowane przez nie instytucje finansowe, w terminie do dnia 15 sierpnia za ostatnie półrocze i do dnia 15 lutego za rok poprzedni.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz tryb ich przekazywania, kierując się koniecznością dostarczenia ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego informacji niezbędnych do wykonywania zadań związanych z rozwojem dobrowolnych form oszczędzania, uzupełniających dochody emerytalne z powszechnego systemu emerytalnego.

Art. 18. Wyłącznie instytucje finansowe prowadzące IKE zgodnie z ustawą są uprawnione do określenia prowadzonej przez siebie działalności albo do używania w reklamie określenia „indywidualne konto emerytalne” oraz skrótu „IKE”.

Rozdział 2

Oznakowanie IKE i kontrola systemu

Art. 19. Środki gromadzone przez oszczędzającego na IKE są rejestrowane na wyodrębnionym:

- 1) zapisie w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316, z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 217, poz. 2124 i Nr 223, poz. 2218 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870.

- 2) rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnym służącym do jego obsługi w podmiocie prowadzącym działalność maklerską;
- 3) rachunku w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym;
- 4) rachunku bankowym w banku.

Art. 20. Wszystkie dyspozycje oszczędzającego dotyczące środków gromadzonych na IKE należy oznakować w sposób umożliwiający ich identyfikację.

Art. 21. 1. Instytucja finansowa rejestruje wszystkie operacje na IKE, które zostały dokonane w okresie, w którym instytucja ta prowadziła IKE.

2. W razie złożenia przez oszczędzającego dyspozycji wypłaty transferowej do innej instytucji finansowej albo do programu emerytalnego, dotychczasowa instytucja finansowa przekazuje tej instytucji finansowej albo zarządzającemu, wraz z dokonaniem wypłaty transferowej, następujące informacje:

- 1) dane osobowe oszczędzającego;
- 2) o dacie pierwszej wpłaty albo o dacie przyjęcia pierwszej wypłaty transferowej, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej;
- 3) o sumie wpłat w każdym roku kalendarzowym oraz nazwę instytucji finansowej przyjmującej wpłatę;
- 4) o wysokości i datach wypłat transferowych przyjętych na IKE oszczędzającego oraz o nazwie instytucji finansowej lub o danych zarządzającego i o danych pracodawcy prowadzącego program emerytalny, w rozumieniu przepisów o pracowniczych programach emerytalnych, dokonujących tych wypłat;
- 5) o wysokości i datach dokonywanych wypłat transferowych, a w przypadku transferu papierów wartościowych lub środków pieniężnych zgromadzonych w podmiocie prowadzącym działalność maklerską również o rodzaju i ilości tych papierów, oraz o nazwie instytucji finansowej albo o danych zarządzającego i o danych pracodawcy prowadzącego program emerytalny, do których dokonywana jest wypłata transferowa;
- 6) o sumie wpłaconych składek podstawowych, w przypadku gdy na IKE oszczędzającego dokonano wypłaty transferowej z programu emerytalnego.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, obejmują także dane przekazane przez wszystkie poprzednie instytucje finansowe prowadzące IKE oszczędzającego.

4. Instytucja finansowa, dokonując wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE zmarłego na IKE osoby uprawnionej albo do programu emerytalnego, do którego uprawniony przystąpił, przekazuje odpowiednio instytucji finansowej prowadzącej IKE uprawnionego albo zarządzającemu informację określoną w ust. 2 pkt 5 wraz z podaniem tytułu transferu.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 2, a także termin oraz tryb jej przekazywania, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowości przesyłanych danych o IKE oszczędzającego pomiędzy instytucjami finansowymi lub z instytucji finansowej do programu emerytalnego.

Art. 22. 1. Instytucja finansowa lub syndyk, dokonując wypłaty, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 albo w art. 46, jest zobowiązana do sporządzenia i przekazania informacji o dokonaniu wypłaty do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla oszczędzającego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, w terminie do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła wypłata.

2. Oszczędzający, przed dokonaniem wypłaty, zobowiązany jest do poinformowania instytucji finansowej lub syndyka o właściwym dla podatku dochodowego od osób fizycznych oszczędzającego naczelniku urzędu skarbowego oraz do przedstawienia decyzji organu rentowego o przyznaniu prawa do emerytury, jeżeli oszczędzający nie ukończył 60 roku życia.

3. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) dane identyfikujące IKE;
- 2) dane osobowe oszczędzającego;
- 3) datę pierwszej wpłaty albo datę przyjęcia pierwszej wypłaty transferowej, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej;
- 4) sumę wpłat w każdym roku kalendarzowym;
- 5) wysokości i daty wypłat transferowych przyjętych na IKE oszczędzającego oraz informacje o nazwie instytucji finansowej lub o danych zarządzającego i o danych pracodawcy prowadzącego program emerytalny, dokonujących tych wypłat;
- 6) sumę wpłaconych składek podstawowych, w przypadku gdy na IKE oszczędzającego dokonano wypłaty transferowej z programu emerytalnego;
- 7) wysokość i datę wypłaty;
- 8) kopię decyzji organu rentowego o przyznaniu uprawnień emerytalnych, jeżeli oszczędzający nie ukończył 60 roku życia.

4. Niedopełnienie przez oszczędzającego obowiązku, o którym mowa w ust. 2, spowoduje, że instytucja finansowa nie dokona wypłaty.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 3, a także sposób jej przekazywania, uwzględniając konieczność zapewnienia możliwości weryfikacji uprawnień oszczędzającego do zwolnienia podatkowego.

Rozdział 3

IKE w funduszach inwestycyjnych

Art. 23. W przypadku określonym w art. 8 ust. 1 pkt 1 oszczędzający może zawierać umowy o prowadzenie IKE z różnymi funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, z zastrzeżeniem, że łączna suma wpłat do funduszy w roku kalendarzowym nie przekroczy kwot, o których mowa w art. 13.

Art. 24. Oszczędzający może dokonać konwersji jednostek uczestnictwa funduszu na jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych prowadzących IKE zarządzanych przez to samo towarzystwo.

Art. 25. 1. W przypadku połączenia funduszy inwestycyjnych, fundusz przejmujący fundusz inwestycyjny, w którym oszczędzający gromadził środki na IKE, powiadamia oszczędzającego, w formie określonej w umowie o prowadzenie IKE, w terminie 14 dni od dnia dokonania połączenia o zajściu tego zdarzenia oraz o liczbie jednostek uczestnictwa przydzielonych oszczędzającemu i o ich wartości.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje określone w art. 14 ust. 2 wyłącznie w przypadku, gdy fundusz inwestycyjny przejmujący IKE oszczędzającego nie prowadzi IKE.

Art. 26. W przypadku gdy przejęcie zarządzania funduszem inwestycyjnym przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych powoduje, że oszczędzający będzie posiadał jednostki uczestnictwa zapisane na IKE w funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez różne towarzystwa funduszy inwestycyjnych, stosuje się odpowiednio art. 14.

Rozdział 4

IKE w instytucjach prowadzących działalność maklerską

Art. 27. 1. Umowy, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, przewidują lokowanie środków w dopuszczone do publicznego obrotu papiery wartościowe, z wyłączeniem papierów wartościowych, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Umowy, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, mogą dopuszczać możliwość składania zleceń mających za przedmiot papiery wartościowe, których cena zależy od ceny papierów wartościowych zapisanych na IKE oszczędzającego, wyłącznie w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego i pod warunkiem że są one przedmiotem obrotu na rynku regulowanym.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, umowa powinna także określać sposób postępowania pod-

miotu prowadzącego działalność maklerską w sytuacji, gdy składane zlecenie jest niezgodne z celem wskazanym w ust. 2.

Art. 28. 1. W przypadku wydania przez organ nadzoru decyzji nakazującej przeniesienie papierów wartościowych i środków pieniężnych oraz dokumentów związanych z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych do innego podmiotu prowadzącego działalność maklerską, w sytuacji wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, podmiot prowadzący działalność maklerską, do którego przenoszone są papiery wartościowe i środki pieniężne, jest obowiązany zachować identyfikację środków zgromadzonych na IKE.

2. Podmiot prowadzący działalność maklerską wraz z dokonaniem przeniesienia papierów wartościowych i środków pieniężnych zgromadzonych na IKE oszczędzającego w sytuacji, o której mowa w ust. 1, przekazuje podmiotowi prowadzącemu działalność maklerską wskazanemu przez organ nadzoru informacje, o których mowa w art. 21 ust. 2.

3. Podmiot prowadzący działalność maklerską, do którego zostały przeniesione papiery wartościowe i środki pieniężne, jest obowiązany, w terminie 14 dni od dnia ich przeniesienia, wezwać oszczędzającego do zawarcia umowy o prowadzenie IKE lub dokonania wypłaty transferowej.

4. Oszczędzający w przypadku, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany w terminie 45 dni od daty otrzymania wezwania zawrzeć umowę o prowadzenie IKE z podmiotem, do którego zostały przeniesione jego papiery wartościowe i środki pieniężne, albo dokonać wypłaty transferowej do innej instytucji finansowej lub do programu emerytalnego, do którego oszczędzający przystąpił.

5. W przypadku gdy podmiot prowadzący działalność maklerską, do którego zostały przeniesione papiery wartościowe i środki pieniężne oraz dokumenty związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych, nie prowadzi IKE, przeniesienie tych środków do innej instytucji finansowej traktuje się jak dokonanie wypłaty transferowej.

6. W przypadku niedotrzymania przez oszczędzającego terminu, o którym mowa w ust. 4, środki zgromadzone na IKE podlegają zwrotowi.

Rozdział 5

IKE w zakładzie ubezpieczeń

Art. 29. 1. Zakład ubezpieczeń nie może pokrywać kosztów ochrony ubezpieczeniowej z części składki ubezpieczeniowej, stanowiącej wpłatę na IKE.

2. Z aktywów ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego zakład ubezpieczeń pobiera wyłącznie koszty

związane z realizacją nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa zakład ubezpieczeń jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, i opłatę z tytułu zarządzania ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

3. Po dokonaniu wypłaty transferowej strony umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, w ramach której było prowadzone IKE, mogą kontynuować tę umowę na zasadach w niej określonych. Dokonanie wypłaty transferowej nie może stanowić podstawy do wypowiedzenia przez zakład ubezpieczeń umowy ubezpieczenia na życie.

Art. 30. W przypadku dokonania wypłaty transferowej do zakładu ubezpieczeń środki transferowane zasilają w całości rachunek oszczędzającego w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym.

Art. 31. W przypadku gdy środki oszczędzającego na IKE są gromadzone w więcej niż jednym ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym, zakład ubezpieczeń ma obowiązek wyodrębniania informacji o łącznej wartości wszystkich jednostek uczestnictwa posiadanych w zakładzie ubezpieczeń, nabytych z tytułu wpłat na IKE.

Rozdział 6

IKE w banku

Art. 32. Bank zawiera umowę o prowadzenie IKE w formie rachunku oszczędnościowego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 33. W przypadku wypłaty transferowej albo zwrotu środków zgromadzonych na IKE bank przekazuje zgromadzone oszczędności wraz z należnym na dzień wypłaty transferowej albo zwrotu, oprocentowaniem naliczonym według zasad jakie obowiązywałyby w przypadku kontynuacji umowy o prowadzenie IKE.

Rozdział 7

Wypłata, wypłata transferowa i zwrot środków zgromadzonych na IKE

Art. 34. 1. Wypłata środków zgromadzonych na IKE następuje wyłącznie:

- 1) na wniosek oszczędzającego po osiągnięciu przez niego wieku 60 lat lub nabyciu uprawnień emerytalnych i ukończeniu 55 roku życia oraz spełnieniu warunku:
  - a) dokonywania wpłat na IKE co najmniej w 5 dowolnych latach kalendarzowych albo
  - b) dokonania ponad połowy wartości wpłat nie później niż na 5 lat przed dniem złożenia przez

oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty;

- 2) w przypadku śmierci oszczędzającego — na wniosek osoby uprawnionej.

2. Z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2, wypłata powinna być dokonana w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia:

- 1) złożenia przez oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty;
- 2) złożenia przez osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wniosku o dokonanie wypłaty oraz przedłożenia:
  - a) aktu zgonu oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej albo
  - b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców

— chyba że osoby uprawnione zażądają wypłaty w terminie późniejszym.

3. W przypadku gdy fundusz inwestycyjny zawiesił odkupywanie jednostek uczestnictwa, a zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 2, wypłata następuje w terminie 14 dni od dnia wznowienia odkupywania jednostek uczestnictwa.

4. Oszczędzający, który dokonał wypłaty, nie może ponownie założyć IKE.

Art. 35. 1. Wypłata transferowa jest dokonywana:

- 1) z instytucji finansowej prowadzącej IKE do innej instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę o prowadzenie IKE, albo
- 2) z instytucji finansowej prowadzącej IKE do programu emerytalnego, do którego przystąpił oszczędzający, albo
- 3) z programu emerytalnego, w przypadkach, o których mowa w przepisach o pracowniczych programach emerytalnych, do instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę o prowadzenie IKE, albo
- 4) z IKE zmarłego oszczędzającego na IKE osoby uprawnionej albo do programu emerytalnego, do którego uprawniony przystąpił.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana na podstawie dyspozycji oszczędzającego albo osoby uprawnionej po uprzednim zawarciu umowy o prowadzenie IKE z inną instytucją finansową albo po przystąpieniu do programu emerytalnego i okazaniu instytucji dokonującej wypłaty transferowej odpowiednio potwierdzenia zawarcia umowy albo potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego.

3. W przypadku wypłaty transferowej z IKE do programu emerytalnego wypłata transferowa dokonywana jest na rachunek programu emerytalnego.

4. Z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2, wypłata transferowa powinna być dokonana w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia:

- 1) złożenia dyspozycji wypłaty transferowej przez oszczędzającego albo
- 2) przedstawienia przez osoby uprawnione dokumentów wymienionych w art. 34 ust. 2 pkt 2 oraz złożenia dyspozycji wypłaty transferowej

— pod warunkiem że nie zachodzą przesłanki do zawieszenia odkupywania jednostek uczestnictwa określonych w przepisach dotyczących funduszy inwestycyjnych.

5. Z chwilą przekazania środków, zgodnie z ust. 2, umowa o prowadzenie IKE zawarta z instytucją finansową dokonującą wypłaty transferowej ulega rozwiązaniu.

Art. 36. 1. Przedmiotem wypłaty i wypłaty transferowej może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE, z wyłączeniem przypadku, gdy oszczędzający dokonuje wypłaty transferowej pomiędzy funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez to samo towarzystwo, oraz przypadków, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2.

2. Każda z osób uprawnionych do środków zgromadzonych na IKE zmarłego może dokonać wypłaty transferowej na swoje IKE lub do programu emerytalnego, do którego przystąpiła, wyłącznie całości przysługujących jej środków.

Art. 37. 1. Zwrot środków zgromadzonych na IKE następuje w razie wypowiedzenia umowy o prowadzenie IKE przez którąkolwiek ze stron, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej.

2. Na równi ze zwrotem, w tym także do celów podatkowych, traktuje się pozostawienie środków zgromadzonych na IKE na rachunku oszczędzającego, jeżeli umowa o prowadzenie IKE wygasła, a nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej.

3. W przypadku gdy na IKE oszczędzającego przyjęto wypłatę transferową z programu emerytalnego, instytucja finansowa przed dokonaniem zwrotu, w ciągu 7 dni, licząc od dnia złożenia przez oszczędzającego wypowiedzenia, przekazuje na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwotę w wysokości 30 % sumy składek podstawowych wpłaconych do programu emerytalnego.

4. Kwota, o której mowa w ust. 3, stanowi przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

5. Informacja o kwocie, o której mowa w ust. 3, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.⁷⁾), jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym kwota ta została przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres danych, w tym w szczególności dotyczących instytucji finansowej i oszczędzającego, podawanych przez instytucję finansową na dokumencie płatniczym, za pomocą którego przekazywana jest kwota, o której mowa w ust. 3;
- 2) sposób i tryb przeliczania kwoty, o której mowa w ust. 3, na podstawie wymiaru świadczenia.

7. Instytucja finansowa, w przypadku wypowiedzenia umowy o prowadzenie IKE przez którąkolwiek ze stron, jest obowiązana pouczyć oszczędzającego, że zwrotowi podlegają środki zgromadzone na IKE pomniejszone o należny podatek, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, również o kwotę stanowiącą 30 % sumy składek podstawowych wpłaconych do programu emerytalnego. Ponadto instytucja finansowa dokonując wypowiedzenia umowy, informuje oszczędzającego o możliwości dokonania wypłaty transferowej.

8. W przypadku wypowiedzenia umowy o prowadzenie IKE przez oszczędzającego jest on obowiązany do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z konsekwencjami zwrotu, o których mowa w ust. 7.

9. Przedmiotem zwrotu może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE, a w przypadku gdy oszczędzający gromadzi środki na podstawie umów zawartych z różnymi funduszami inwestycyjnymi, zarządzanymi przez to samo towarzystwo, przedmiotem zwrotu jest całość środków zgromadzonych w tych funduszach.

10. Zwrot środków zgromadzonych na IKE powinien nastąpić przed upływem terminu wypowiedzenia umowy.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 65, poz. 595, Nr 135, poz. 1268, Nr 149, poz. 1450, Nr 166, poz. 1609, Nr 170, poz. 1651, Nr 190, poz. 1864, Nr 210, poz. 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 64, poz. 593 i Nr 99, poz. 1001.

Art. 38. 1. Wypłata, wypłata transferowa oraz zwrot środków zgromadzonych na IKE jest dokonywana w formie pieniężnej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zgromadzonych na IKE papierów wartościowych:

- 1) w przypadku wypłaty transferowej z jednego podmiotu prowadzącego działalność maklerską do innego podmiotu prowadzącego taką działalność;
- 2) obciążonych zastawem, w przypadku ich przeniesienia na wierzyciela uprawnionego do zaspokojenia w drodze przeniesienia własności rzeczy będących przedmiotem zastawu;
- 3) które przestały być przedmiotem notowań na rynku regulowanym lub notowania ich są zawieszane od co najmniej 30 dni.

Art. 39. 1. Umowa zawarta z instytucją finansową może ustanawiać termin, nie dłuższy niż 12 miesięcy, licząc od dnia zawarcia umowy, w którym dokonanie wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu wiąże się z koniecznością poniesienia przez oszczędzającego dodatkowej opłaty, której wysokość instytucja finansowa określi w umowie.

2. W przypadku gdy oszczędzający dokonuje wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, instytucja finansowa ma prawo do potrącenia dodatkowej opłaty z wypłacanych, transferowanych lub zwracanych środków zgromadzonych na IKE.

3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, podmiot prowadzący działalność maklerską, dokonując wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE, może pobrać opłatę z tytułu przeniesienia papierów wartościowych i środków pieniężnych, jednak nie wyższą niż opłata pobierana od tego podmiotu przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna, określona w regulaminie, o którym mowa w art. 127 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

4. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w przypadku konwersji.

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 40. 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa do określenia prowadzonej działalności lub reklamy określenia „indywidualne konto emerytalne” lub skrótu „IKE”, podlega grzywnie do 1 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu lub interesie innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 41. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 1997 r. Nr 16, poz. 89, z późn. zm.⁸⁾) w art. 3 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 6 w brzmieniu:

„6) nabycie w drodze spadku środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 1 po pkt 58 dodaje się pkt 58a w brzmieniu:

„58a) dochody z tytułu oszczędzania na indywidualnym koncie emerytalnym, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych, uzyskane w związku z:

a) gromadzeniem i wypłatą środków przez oszczędzającego,

b) wypłatą środków dokonaną na rzecz osób uprawnionych do tych środków po śmierci oszczędzającego,

c) wypłatą transferową

— z tym że zwolnienie nie ma zastosowania w przypadku, gdy oszczędzający gromadził oszczędności na więcej niż jednym indywidualnym koncie emerytalnym, chyba że przepisy te przewidują taką możliwość,”;

2) w art. 30:

a) w ust. 1 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) z tytułu gromadzenia oszczędności na więcej niż jednym indywidualnym koncie emerytalnym, w rozumieniu przepisów

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926 i Nr 139, poz. 932, z 2000 r. Nr 22, poz. 270 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, z 2002 r. Nr 200, poz. 1681 oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1302.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163 i Nr 116, poz. 1203.

o indywidualnych kontaktach emerytalnych — w wysokości 75 % uzyskanego dochodu na każdym indywidualnym koncie emerytalnym,”

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Dochodem, o którym mowa w ust. 1 pkt 7a, jest różnica między kwotą stanowiącą wartość środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym a sumą wpłat na indywidualne konto emerytalne. Dochodu tego nie pomniejsza się o straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych poniesionych w roku podatkowym oraz w latach poprzednich.”;

3) w art. 30a:

a) w ust. 1 w pkt 9 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 10 w brzmieniu:

„10) od dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontaktach emerytalnych, środków zgromadzonych na tym koncie.”,

b) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Do dochodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, stosuje się art. 30 ust. 3a.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 31 w ust. 1 w pkt 9 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) podejmowanie czynności faktycznych i prawnych związanych z obsługą klubu inwestora, o którym mowa w art. 34b, na podstawie zawartej umowy.”;

2) po art. 34a dodaje się art. 34b w brzmieniu:

„Art. 34b. 1. Osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych mogą, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, zrzeszać się w kluby inwestora. W jednym klubie inwestora może być zrzeszonych nie mniej niż 3 i nie więcej niż 20 osób.

2. W umowie, o której mowa w ust. 1, członkowie klubu inwestora zobowiązują się do:

1) wspólnego działania w celu zdobywania wiedzy o zasadach inwestowania na rynku papierów wartościowych, w szczególności poprzez

wspólne inwestowanie w publicznym obrocie papierami wartościowymi,

2) nieuczestniczenia w innych klubach inwestora,

3) niezaciągania w związku z działalnością klubu inwestora zobowiązań o łącznej wartości przewyższającej wartość aktywów zgromadzonych na prowadzonych dla klubu inwestora rachunkach papierów wartościowych i rachunkach pieniężnych służących do ich obsługi.

3. Każdemu członkowi klubu inwestora przysługuje prawo wniesienia w ciągu 1 roku kalendarzowego, na rachunki pieniężne służące do obsługi rachunków papierów wartościowych prowadzonych dla tego klubu, środków pieniężnych w łącznej wysokości nie wyższej niż 20 000 zł.

4. Klub inwestora ani jego członkowie nie są przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. — Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.¹¹⁾).

5. Do umowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 860—864, art. 865 § 1 i art. 866—875 Kodeksu cywilnego, o ile przepisy ust. 1—4 nie stanowią inaczej.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 182 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisy § 1 stosuje się odpowiednio do zakładów ubezpieczeń, funduszy inwestycyjnych i banków prowadzących działalność maklerską, w zakresie prowadzonych indywidualnych kont emerytalnych, a także do domów maklerskich.”;

2) w art. 275 § 3 otrzymuje brzmienie:

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 871 i Nr 96, poz. 959.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643, z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112, z 2003 r. Nr 86, poz. 789, Nr 128, poz. 1176 i Nr 217, poz. 2125 oraz z 2004 r. Nr 54, poz. 535 i Nr 91, poz. 870.

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452, z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Nr 137, poz. 1302, Nr 170, poz. 1660 i Nr 228, poz. 2255 i 2256 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 64, poz. 593, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 868 i Nr 93, poz. 894.

„§ 3. Przepis § 2 stosuje się również do zakładów ubezpieczeń i funduszy inwestycyjnych, w zakresie prowadzonych indywidualnych kont emerytalnych, oraz do domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską i towarzystw funduszy inwestycyjnych.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z późn. zm.¹³⁾) w art. 38 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rezerwę obowiązkową banków stanowi wyrażona w złotych część środków pieniężnych w złotych i walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych, środków uzyskanych ze sprzedaży papierów wartościowych, z wyjątkiem papierów wartościowych zabezpieczonych hipotecznie o okresie wykupu powyżej pięciu lat oraz listów zastawnych o okresie wykupu powyżej pięciu lat, oraz innych środków przyjętych przez bank podlegających zwrotowi, z wyjątkiem środków przyjętych od innego banku krajowego, a także środków przyjętych od banku zagranicznego na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy lub środków pozyskanych z zagranicy na co najmniej 2 lata oraz środków pozyskanych na podstawie umów o prowadzenie indywidualnych kont emerytalnych w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych.”.

Rozdział 10

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 46. Wypłata środków zgromadzonych na IKE:

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i 1800, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070 i Nr 141, poz. 1178 oraz z 2003 r. Nr 65, poz. 594, Nr 137, poz. 1303, Nr 209, poz. 2035 i Nr 228, poz. 2260.

1) oszczędzającym urodzonym do dnia 31 grudnia 1945 r. następuje na wniosek oszczędzającego po spełnieniu warunku:

- a) dokonywania wpłat na IKE co najmniej w 3 dowolnych latach kalendarzowych albo
- b) dokonania ponad połowy wartości wpłat nie później niż na 3 lata przed dniem złożenia przez oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty;

2) oszczędzającym urodzonym w okresie między 1 stycznia 1946 r. a 31 grudnia 1948 r. następuje na wniosek oszczędzającego po osiągnięciu przez niego wieku 60 lat bądź nabyciu wcześniejszych uprawnień emerytalnych oraz spełnieniu warunku:

- a) dokonywania wpłat na IKE co najmniej w 4 dowolnych latach kalendarzowych albo
- b) dokonania ponad połowy wartości wpłat nie później niż na 4 lata przed dniem złożenia przez oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty.

Art. 47. Przepis art. 37 ust. 3 stosuje się do składek podstawowych wpłaconych do programu emerytalnego po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207).

Art. 48. Obwieszczenie, o którym mowa w art. 13 ust. 4, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wyda po raz pierwszy nie później niż 15 dni przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2004 r., z wyjątkiem art. 13 ust. 4 i art. 48, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*